

Sulyos tanuvallomások hangzóttak el a CFR konzumjának panamaperében

Hélethozatalra valószínűleg csak a hét végén kerül sor

(Cluj-Kolozsvár, április 17. Az Uj Kelet tud.) Ma folytatták a kolozsvári törvényszéken a CFR fogyasztási szövetkezetnek feltűnést keltő panamaperét. A tárgyalás már hat nap óta folyik a legnagyobb érdeklődés közepette s a vádlottak, valamint a tanúk vallomásai alapján mindjobban igazolódik be, hogy Zăgreanu Vasile, az elsőrangú vádlott, súlyos szabálytalanságokat követett el és több százezer lejtel károsította meg a szövetkezetet.

A per tárgyalása 11-én esütörtökön délután kezdődött meg. A negyedik tanács elnöke, Perzescu Leonida bírő a négy vádlott: Zăgreanu Vasile, Nicoara Simon, Górgényi György és Górgényi Gyula előtt felolvasta a tizenöt oldalra terjedő vádiratot.

A vádirat szerint Zăgreanu 1924-ben alapított jóléti bizottságnak volt alelnöke. A bizottság alapítása érdekében a CFR vezérigazgatósága 500 ezer lejtel folyósított árubeszerzés céljaira, de a pénz lassan elszűnt, úgyhogy alig egy-éves működés után Marcus elnök az intézmény likvidálását követelte. Ezután Zăgreanu elnöklétével alakult meg a fogyasztási szövetkezet, amelynek Nicoara főpenztárnoka, Górgényi György pénztárnoka, Górgényi Gyula pedig rakárnoka lett. Zăgreanu tagadja a vádiratban felsorolt vádpontokat, amelyek szerint nyugták nélkül pénzt vett fel a kasszából, bon nélkül árut vitt a lakására és végül a szövetkezet elkerülésével saját szakállára 100 ércékre rugó üzleteket bonyolított le, a nyereséget pedig zsebreavágta.

Nicoara Simon a másodrangú vádlott. Azzal van vádolva, hogy mint főpenztáros és a szövetkezet alelnöke elősegítette Zăgreanunak a szabálytalanságok elkövetésében. Hasonlóképpen Górgényi György és Górgényi Gyula, a harmadik és negyedrangu vádlottak ellen is ez a vád. Mindketten vallomásuk során beismerték hogy árut és pénzt adtak Zăgreanunak és Nicoaranak anélkül, hogy arra bont, vagy más igazoló dokumentumot kaptak volna. Erre a lépésre azonban az a körülmény kényszerítette őket, hogy a szövetkezetnek Zăgreanu tehatalan direktora volt, az történt, amit ő akart és ha nem teljesítették volna a kívánságát, úgy állásukat is elveszítették volna.

Szombaton reggel kezdődött meg a tanúk kihallgatása. Elsőnek Marcus Joant, a kolozsvári CFR-igazgatóság jogügyi osztályának főnökét hallgatta ki a bíróság. Marcus elnöke volt a jóléti bizottságnak s vallomásában előadta, hogy Zăgreanu nem vezetett könyvelést és saját szakállára dolgozott, vett és eladott, úgyhogy egyáltalán nem lehetett ellenőrizni munkáját. Később a helyzet annyira elmékesedett, hogy jónak látta a jóléti bizottság éléről lemondani. Két alkalommal szólította fel Zăgreanun, hogy számoljon el, Zăgreanu azonban nem tudott elszámolni. Ekkor közbenjárására a CFR vezérigazgatósága elrendelte a felszámolást, mire Zăgreanu és Nicoara megalapították a fogyasztási szövetkezetet.

Hétfőn Rosmann Sándor és Nusbächer kereskedőket hallgatta ki a bíróság. Mindkettőjüket hatvanezer lejtel garancia letétele helyezésére után alkalmazta Zăgreanu. Vallomásuk során elmondják, hogy a szövetkezetnél bizony nem a legszabályosabban bonyolították le az üzleteket és az ellenőrzés ismeretlen fogalom volt. Cozma Joan tanu, aki a Szövetkezet szolgálja volt, elmondja, hogy hetenként három, négyzben is vitt Zăgreanu, valamint Nicoara lakására árut Górgényi rendelkezésére. Pénzt, vagy

bont azonban az árura soha sem kapott. Brandusa Joan, a szövetkezet könyvelője kijelenti, hogy a „Casa Muncii“ 430 ezer lejtel adott kölcsön a szövetkezetnek, amelyből csak 191 ezer lejtel térült meg.

Igen érdekes volt Angelotti Cornél vallomása, aki a szövetkezetnél a kereskedelmi osztály igazgatója volt. Kijelenti, hogy az egyre növekedő anarchia láttára saját megnyugtatósára könyvelést akart felfektetni, amelyet a vezető ség teljesen elhanyagolt. Tervét azonban nem valósíthatta meg, mert Zăgreanu nem volt hajlandó a könyvelés felfektetéséhez szükséges igazoló iratokat

és dokumentumokat rendelkezésére bocsátani.

Ma reggel kilenc órakor jelentéktelen tanuvallomások után dr. Oresteanu ügyvédet hallgatta ki a bíróság. Az inkább vádbeszédjellegű vallomásában dr. Oresteanu vázolja azokat a lehetetlen állapotokat, melyek a szövetkezet adminisztratív és pénzügyi kezelése körül felmerültek. Ingyenes volt a helyiség, ingyenes volt a szállítás mégis az utolsó ellenőrzéskor sem árut, sem pedig pénzt nem találtak a szövetkezetben. Zăgreanu pedig az ellenőrző bizottság írásbeli rendelete ellenére is tovább folytatta a vásárlásokat. Vallomása végén reméli dr. Oresteanu, hogy a bünyösök elveszik méltó büntetésüket.

Agoston Gizella, a szövetkezet volt pénztárnosnője szintén terhelő vallomást tesz a vádlottakra nézve.

A kihallgatásokat folytatják.

Az egészségügyi minisztérium nagy kedvezményeket nyújt a romániai fürdők fellendítése érdekében

(Bucurest-Bukarest, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egészségügyi miniszter közölte a sajtó képviselőivel, hogy a többi nyugati államok mintájára, a román fürdők és üdülőtételek forgalmának előmozdítása érdekében megfelelő propagandát készít elő úgy a bel-, mint a külföldön és rendkívüli kedvezményeket biztosít a fürdőkre utazóknak. A propagandát az egészségügyi minisztérium már meg is kezdte s ezért a külügyminisztérium útján összeköttetésbe lépett az ország külföldi képviseleteivel, hogy a külföldi fürdőlátogatóknak kedvezményes vizumot és tartózkodási engedélyt biztosítsanak.

Az egészségügyi minisztérium közbelépésére a külügyminisztérium valóban hajlandónak mutatkozott esetenként teljesen ingyen vizumot, adni a fürdőkre utazóknak. A tartózkodás érdekében az egészségügyi minisztérium felvette a kapcsolatot a sziguranca vezérigazgatóságával, amely hasonlóképpen biztosította, hogy mindenben támogatni fogja a fürdők előmozdítása érdekében megindított akciót és a fürdőző külföldieknek az ellenőrzését minimálisra fogja leszállítani.

Hasonló álláspontra helyezkedik a CFR is, amely elvben már hozzájárult ahhoz, hogy a fürdők látogatóinak 50-75 százalékos vasuti kedvezményt nyújtson, de ezenkívül a CFR hajlandó a fürdők látogatóinak speciális vonatokat rendelkezésükre bocsátani, tekintve, hogy ez különösen ott, ahol a fürdő-, vagy üdülőhelyek csak vicinális vasutal rendelkeznek, a speciális összeköttetés nélkül igen nehéz volna a közlekedés.

Az egészségügyi miniszter által megindított akció kellemes impressziót keltett a fürdőtulajdonosok körében, akiknek az a véleménye, hogy az új rendszer az egész országnak javát fogja szolgálni, mert míg ezideig az egészségügyi minisztérium semmit sem tett a gyönyörű és rendkívül gyógyító hatású román fürdők népszerűsítése érdekében, a külföldiek semmilyen érdeklődést nem mutatnak irántuk, de külföldre távoztak a román fürdőlátogatók is.

Dan Sever egészségügyi minisztert programjának keresztülvitelében egyébként támogatni fogja Vaida belügyminiszter, aki jelenleg a külügyi tárcát is ellátja, valamint Virgil Madgearu, ideiglenes közlekedésügyi miniszter.

Két orvosprofesszor különös botránya Berlinben

(Berlin, április 16. Az Uj Kelet tud.) A német főváros orvosi köréit egy különös, botrányos eset foglalkoztatja. A Lichterfelde városnegyedben lévő Stuben kórházból Rantenberg professzort, aki tizenkilenc év óta állott a kórház szolgálatában, a kórház kuratóriuma minden felmondás nélkül elbocsátotta állásából.

Az eset előzményei a következők: A kórház kuratóriumához való összeköttetés révén két év óta Dönitz pro-

fesszor is működik mint sebész. Dönitz professzornak tavaly két prosztata-operációja volt és mind a kettő a paciens halálával végződött. Dönitz tanár ekkor kijelentette a kórház többi orvosai előtt, hogy többé nem fogja ezt a speciális műtétet végrehajtani, mert úgy érzi, hogy ehhez nincs kellő felkészültsége.

Néhány héttel ezelőtt beszállítottak a kórházba egy pacienst, akinél hasonló operáció vált szükségessé. A beteg a kórházban értesült róla, hogy Dönitz tanár két

Uj tejcsarnok Szatmáron
Folyó hó 14-én, vasárnap nyílt meg Szatmáron a Deák-téren Kaufmann Béla új tejcsarnoka, ahol mindennemű tejtermékek, joghurt kapható úgy az ottani fogyasztásra, mint kihordásra, igen szolid árak mellett.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fördőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasótere és más fodrászműhely. Bar-Buffet.

Rendkívül leszállított szobáink!

ilyen operációval megjárta, mire megkérdezte Rantenberg professzort, mitévő legyen. A tanár azt a tanácsot adta neki, hogy küldesse el magát a Ritsberg kórházba, amelynek vezetője Brüning professzor, az ilyen operációk specialitása és még egyetlen sikertelen esete nem volt.

Dönitz tanár értesült erről a beszélgetésről és jelentést tett a kuratóriumnak. Együttal kijelentette, hogy ezek után nem hajlandó együtt dolgozni Rantenberg tanárral, aki szerinte tanácsával becsapta egyik kollégájának orvosi rátermettségét. Rantenberg tanár erre a kuratórium maga elő idézte. A kijelentett tanár azzal védekezett, hogy Dönitz professzor már régebben odanyilatkozott, hogy ilyen operációkat nem akar végrehajtani, és ő az emberiség parancsát követte, amikor a beteget egy másik ismert specialistahez küldötte.

A kuratórium mindazonáltal úgy határozott, hogy Rantenberg tanárt elbocsátja állásától és ezt írásban is közölte vele. A kuratórium közölte a professzornal, hogy nem reflektál szolgálatára és a kórházat azonnal el kell hagynia. Amikor a tanár magához akarta venni a betegnaplót és jegyzetét, a kórház titkára durván rátamadt és azzal fenyegette meg, hogy rendőrral fogja kikérdőztetni a kórházból.

A berlini orvosok között az eset óriási megröszérlést és felháborodást keltett. A német főváros orvosi egyesületei a napokban nagygyűlést fognak ebben a tárgyban összehívni.

cipőkben állandóan a divat legutolsó kreációit kaphatja!

Hántott

tűzifát 10 számra és aprítva rendeljen

Fischer

atelepen

Telefon 1300
Repülőhidon tul.

Szerda, 1929
Rö a zsi
Tel-Avivban
nai keleti vá
gen jelen vo
lesztina főko
mány képvis
konzuljai, szá
sengoff, Tala
te a megjele
hogy a vála
nyitóká, hogy
szűnt és pal
ipari élet ism
pott. A meg
kozza az a
alapításának
Ezután Char
és családátan
produktumai
ban is nagys
tek.
A Keren F
dájába 1929
napokkal sze
összegek foly
hónapban 44
februárban
az Irodához.
990 font volt
delmek tehát
A palesztin
bevándorlási
gozik. A mu
mányozták é
a kormánytő
dorlási kvótá
certifikátok
nök és női o
szolgálnak, a
tíeren nyerné
ilyen certifik
előjegyzés.
Mr. A. Fre
organizáció e
kik, ezüstlak
ötezer dollár
Hajjesszod jav
mány bejelen
konferencián
redes is jelet
szódban on
Május 13-6
kiállítás lesz
volt palesztin
nyitni. A kif
keket bemut
zött látni leh
ragóga most
A haifai k
Herald díplo
azért szenved
víták folyna
petróleumeső
vagy pedig a
levezetést. V
kompromissz
rint az olajc
másik részét

Pásztó
E
sodron
szállít mi
fonat
s
Szeszgy
A sz
ké:
A legrészle
megirt szá
Dr. Herics
Antal műe
Ara fűz
Kapható az

Férfiöltönyöket speciálisan tisztít „Unió“ kelmfestőgyár Cluj.

Rövid hírek a zsidó világból

Tel-Avivban megnyitották a palesztinai keleti vásárt. A megnyitó ünnepségen jelen volt Sir John Chacenor, Palesztina főközigazgatósága, a szíriai kormány képviselője, a külföldi hatalmak konzuljai, számos vendég és turista. Die sengoff, Telaviv polgármestere üdvözölte a megjelenteket és hangsúlyozta, hogy a vásár és kiállítás annak bizonyítja, hogy a gazdasági válság megszűnt és palesztinai kereskedelem és ipari élet ismét virágzó periódusba lépett. A megnyitás ünnepélyességét fokozza az a körülmény, hogy Telaviv alapításának husz éves jubileumára esett. Ezután Chacenor főközigazgató beszélt és csodálatának adott kifejezést a vásár produktumai fölött. Már az első napokban is nagyszabású üzletkötések történtek.

A Keren Hajjeszód jeruzsálemi főirodájába 1929 márciusában az előbbi hónapokkal szemben lényegesen nagyobb összegek folytak be. Ebben az egyetlen hónapban 44 ezer 700 font volt a bevétel. Februárban 37 ezer 358 font érkezett be az Irodához. A januári bevétel 30 ezer 990 font volt. A Keren Hajjeszód-jövedelmek tehát emelkedőben vannak.

A palesztinai végrehajtó-bizottság a bevándorlási lehetőségek javításán dolgozik. A munkapiacot behatóan tanulmányozták és ennek alapján azt kérték a kormánytól, hogy emelje fel a bevándorlási kvótát. Az újonnan kiadandó certifikátok legnagyobb része munkások és női csoportok bevándorlására szolgál, akik háztartási és kertészeti téren nyernének alkalmazást. Hatszáz ilyen certifikátra már meg is történt az előjegyzés.

Mr. A. Freemann a kanadai cionista organizáció elnöke, aki Ottavában lakik, ezistlakodalmi alkalmából huszonegyezer dollár adományozott a Keren Hajjeszód javára. A nagyszabású adomány bejelentése a montreali cionista konferencián történt, amelyen Kish ezredes is jelen volt aki emlékedett beszédben odott köszönetet Freemannak.

Május 13-án Londonban Palesztina-kiállítás lesz, amelyet Lord Plumer, a volt palesztinai főközigazgató fog megnyitni. A kiállításnak lesz egy emlékeket bemutató része, ahol többek között látni lehet majd a bethalfai régi zsinagóga most felfedezett mozaikpadlóját.

A haifai kikötőépítés, mint a Daily Herald diplomáciai munkatársa jelenti, azért szenvedett késedelmet, mert nagy viták folynak arról hogy a mosszuli petróleumcsövek a Földközi-tenger, vagy pedig a Perzsa-öböl felé nyerjenek levezetést. Valószínű, hogy egy olyan kompromisszum jön létre, amely szerint az olajcsövek egy részét Haifába, másik részét a Perzsa-öböl felé vezetnék.

Pásztori és Helfmann Brassó

sodronyárugyár azonnal szállít mindenféle sodronyfonatokat és sodronyszöveteket.

Szeszgyárosok, szeszfőzők nem nélkülözhetik A szeszgyártás kézikönyvét

A legrészletesebb, legérthetőbb módon megírt szakmunkát. — Szerkesztők: Dr. Herics Tóth Jenő és Osztrovsky Antal műegyetemi magántanárok. — Ára fűzve 1100, kötve 13.0 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A kormány nyilvánosságra hozza az osztályosorsjáték koncesszió-ajánlatokat

nehogy panamavádak érhessék

(Bucuresti-Bukarest, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közölte az Uj Kelet a minisztertanácsnak azt a határozatát amelynek értelmében az osztályosorsjátékot Romániában is meg fogják honosítani. Az osztályosorsjáték gondolata régóta kísért már Romániában, annak idején már az avarcsánusok is meg akarták valósítani s csak hirtelen bukásuk akadályozta őket meg ezen szándékuk ke-

resztvitelében. Különböző párt és érdekes csoportok már a kormány megalakulása óta szorgalmasan kilincselik végig Bukarestben az összes illetékes fórumokat, hogy az osztályosorsjáték koncesszióját a maguk számára megszerezzék. Ezek az intervenciók egyelőre eredménytelenek maradtak, mert a kormány csak most fogja elhatározni, hogy az osztályosorsjátékot állami kezelésbe veszi-e, vagy

pedig koncessziót ad majd ki.

A miniszterelnök a pénzügyminiszterrel karöltve, egyébként igen helyesen elhatározta, hogy a koncesszióra beérkezett összes ajánlatokat nyilvánosságra fogják hozni és amennyiben koncessziót fognak kiadni, úgy ez a közvélemény legteljesebb ellenőrzése mellett fog megtörténni, nehogy a kormányt az ügyvel kapcsolatban panamavádak érhessék.

Tragikus öngyilkosság történt tegnap Kolozsváron

Steinach Jakob aradi kereskedelmi utazó revolverrel szívenlőtte magát a Newyork-szállodában

Cluj-Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután fél hat órakor a Newyork szálloda 49-es számú szobájából revolverdörrenés hangzott el. A dörrenést gyors egymásutánban még négy lövés követte, melyeknek elhangzásakor a szálloda személyzete berohant a szobába. A földön, rettenetes kínok között fetrengve megtalálták Steinach Jakob aradi kereskedelmi utazót, aki csak ma délután bérelte ki a szobát a szál-

lodában.

Steinach Jakob ma érkezett Kolozsvárra és először az Asztoria szállodában bérelt szobát. Itt hagyta podgyaszát és azonnal a Newyorkba ment, hogy végzetes tettet elkövessen. Steinach háborúban megrokkant, nehéz anyagi viszonyok között élő ember, akit anyagi gondjai kergettek öngyilkosságba. A szerencsétlen ember szívenlőtte magát, a lövés azonban célt tévesztett és a mellkasát

furta keresztül. Borzalmas kínjában adta le a többi lövéseket, hogy a szálloda személyzetének figyelmét magára irányítsa.

Az öngyilkosság színhelyére Pop rendőrkomiszár, Biriescu ügyész és az ügyészesség szolgálattevő orvosa szálltak ki. Steinachot életveszélyes sérüléssel a klinikára szállították. Az életbenmaradásához kevés a remény,

Fischer Tivadar tiltakozott a parlamentben a bukaresti zsidó hitközség autonómiájának megsértése miatt

A Zsidó Parlamenti Klub interpellációja a belügy- és kultuszminiszterhez

(Bucuresti-Bukarest, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Graur nemzeti parasztpárti képviselő heves támadást intézett Lupu volt közgazdasági miniszter ellen, aki minisztersége ideje alatt százmillió lej hitelt utalt ki tisztviselőlakások építésére és ebből az összegből azok a magasrangú minisztériumi tisztviselők kaptak, akik többszörös háztulajdonosok Bukarestben. Így kapott félmillió lejes kölcsönt Ghiteacu közoktatásiügyi minisztériumi vezérigazgató, akinek nemrégiben Hatigene rektorral az ismeretes konfliktusa volt.

Ezután dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Parlamenti Klub nevében erőlyes tiltakozást jelentett be a bukaresti hitközség vezetőségének tervbe vett felosztása ellen.

— Nem akartuk hinni azt a hirt, — mondotta Fischer Tivadar — hogy a belügyminisztérium a bukaresti autonóm hitközség belügyeibe beavatkozott és közigazgatási inspektort küldött ki a hitközség ügyeinek felülvizsgálására. A hír az ország zsidó lakossága körében óriási megdöbbenést és felháborodást váltott ki. Ez a felháborodás teljesen indokolt és a zsidósággal együtt osztozkodott ebben az ország minden polgára, bármilyen felekezethez is tartozik. A hitközség autonómiája elleni merénylet, a törvényes utról való letérést jelenti, egy olyan hatóság részéről, amelynek semmi beleszólása nincsen a hitközség autonóm ügyeibe.

— A Zsidó Parlamenti Klub nevében, amely drága és féltett kincsnek tekint a hitközségek autonómiáját, teljes erőlyel tiltakozom e kísérlet ellen, amelynek értelmi szerzője a nemzeti parasztpárt bukaresti szervezetébe beiratkozott zsidók, akik mindenáron be akarnak jutni a hitközség vezetőségébe. Fischer Tivadar ezután Vaida európai koncepciójára appellált és kérdést intézett a belügyminiszterhez, hajlandó-e

tévedésnek minősíteni a vezetése alatt álló minisztériumnak azt az intézkedését, amely vizsgálatot rendelt el az autonóm hitközség ellen. A kultuszminisztert pedig abban az irányban interpellálta meg, hogy mint az összes vallásos társulatok autonómiájának legfőbb őre, hajlandó-e generális intézkedéseket foganatosítani, amely a hasonló intézkedéseket lehetetlenné teszi.

A kamara ezután az ötszázmillió utépitési hitelt szavazta meg. A holnapi ülés után, amely a május tizediki ünnepségekkel fog foglalkozni, a parlament üléseit elnapolják, minden valószínűség szerint egész május ötödikéig.

Bukarest, április 16. A szenátus ma délelőtti ülésén a lakbérleti törvényjavaslatot tárgyalta.

Averescu tábornok az első felszólaló, aki szerint a probléma megoldása a néppárt programjában volt benne az építkezések legmesszebbmenő fejlesztése tekintetében. Igaztalan, hogy a nehézségeket kizárólag a háztulajdonosok viselik. A javaslatot nem fogadja el, mert nem oldja meg véglegesen ezt a kérdést.

Mayer Ebner meg van elégedve a javaslatlall, fokozottabb építkezést kíván szintén és Usernovitzra a lakberek leszállítását kívánja, mert a megállapított kulcs túl magas a háboru előtti lakberekhez képest.

Junian igazságügyminiszter közölte ezután, hogy elfogadja azt a módosítást, mely szerint azok a háztulajdonosok lakok, akik állami tisztviselők, vagy nyugdíjasok, lakóikat kilakoltathatják.

Kiutasítják Kolozsvárról az egységes szakszervezetek tisztviselőit

(Cluj-Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet tud.) Az egységes Szakszervezetek temesvári kongresszusát követő véres események után a belügyminiszter rendeletére szigorú intézkedéseket foganatosítottak az Egységes Szakszervezetek ellen. Ez intézkedések következtében lezárták a munkasíthonokat és a minisztérium megkezdte a lépéseket a szakszervezetek bírói uton való felosztására. Ugyanakkor a belügyminisztérium utasította a helyi hatóságokat, hogy az Egységes Szakszervezetekkel szemben a legszigorubbán járjanak el.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a belügyminisztérium törvénytelen cselekedetekre adott volna utasítást. Már pedig úgy látszik, hogy egyes helyi hatóságok a szakszervezetek vezetőit, akik egyelőre állampolgári jogaik teljességének birtokában vannak, törvényen ki-

viül akarják helyezni.

A kolozsvári sziguranca ma beidézte Kahána Juliát, az Egységes Szakszervezetek tisztviselőjét és Ballauer Antalt a famunkások szövetségének titkárát és közölték velük hogy negyvennyolc órán belül el kell hagyniok a várost. Amennyiben pedig ennek a felszólításnak nem tesznek eleget, úgy illetőségi helyeikre toloncolják őket. A sziguranca ezt az intézkedését azzal indokolja, hogy a fentemlített tisztviselők állásukat elvesztették s így munkanélküliek. Ez az indoklás azonban érthetetlen, hiszen ezen a címen több ezer embert kellene Kolozsvárról kiutasítani. Az egyéni szabadságjogok tisztelete minden állampolgárral szemben egyformán kötelező és nem tudjuk megérteni, hogy miért van szükség mesterséges módon sérelmeket gyártani.

A szállag Vidéki Izra te meg mü gon felül rult. A vil összeállítás Jenóné, a v nevéhez fü képességéne magrendeze kában segí nöegyveti a mupipóke c ben Friss voltak Fülö wald Lenke Nagy tatsz ziska, Berki Deutsch E Rózi, Papp ga Irén. B a phantom játéztottak rodok és a műsört kie és Legyen emü tánc Lanke araf merés illet dr. Bélánót, tonnét, Bl és Lichtma sikere ére fejtettek ki

A szocialista internacionálé küldöttsége kereste fel a leszerelési előértekezlet elnökét

Berlin, április 16 — A Wolff távirati iroda genfi tudósítójának közlése szerint Loudon elnökkel ma megjelent a szocialista internacionálé küldöttsége és a leszerelési előértekezlet elnöke előtt rámutattak arra, hogy a béke nem szilárdulhat meg mindaddig, míg a világ fegyverkezése tovább tart. Loudon köszönet

mondott a küldöttségnek intervenció jáért és azt hangoztatta, hogy nagy fontossága van annak a körülménynek, hogy a közvélemény támogassa a leszerelés érdekében dolgozó nemzetközi fórumokat és hogy követelje a leszerelést. A küldöttségben belga, francia, holland és német delegátusok vettek részt.

Magyarország memorandumában azt kéri a Népszövetségtől, hogy a kisebbségi jogi kérdéseket esetleg nemzetközi bíróság elé lehessen utalni

Genf, április 16. A genfi magyar képviselőt április 24-én beterveztette a népszövetségi tanácsnak a kisebbségi jogvédelemre vonatkozó memorandumot. A memorandum hangsúlyozza, hogy a kisebbségi munkabizottságba kiküldött delegációt ki kellene egészíteni és a kisebbségi kérdésben felmerülő ténybeli és jogi kérdések felderítésében a tanács más tagjainak is résztvevőnek kellene biztosítani. Ez lehetővé tenné, hogy a tanács

nak állandóan rendelkezésére álljanak a petíciók, miáltal a bizottság munkája eredményesebbé válhatna. Javasolja a memorandum egy állandó bizottság és egy szakértői bizottság kirendelését is, továbbá az eljárási rendszer tökéletesítésére tesz javaslatokat. A memorandum végül javasolja, hogy a kisebbségekre vonatkozó jogi természetű kérdéseket adott esetekben még nemzetközi bíróság elé is utalni lehessen.

Egy elszabadult tigris nagy rémületet okozott egy svéd város pályaudvarán

Berlin, április 16. A Nachtausgabe közleménye szerint Naessjö svéd városka pályaudvarán hétfőn délelőtt vad pánikot okozott egy cirkszi tigris kitörése. Tolatás közben kiszabadult ketrecéből egy német állatsereglet tigrise, amelyet egy tehervagonban szállítottak Svédországba. A pályaudvaron és környékén óriási rémület tört ki. Mindenki a vasúti kocsikba, vagy az állomásépületbe menekült. A zárlomáson várakozó

hölgyutasok ijedtükben esernyőt nyitottak és amögé bujtak. A tigris vadul orditva szaladgált fel-alá a sinek között. A városka egész rendőrségét mozgósították a vadállat ellen, végre azonban ártatlan esellel csalták lepra. A városka egyik mészárosra több kiló nyers húst hozott, amelyet a ketrec bejáratába tettek. A tigris leprement és falatozni kezdett a nyershúsból, mire az állatszelídítők rácsapták a ketrec ajtaját.

Főlavatták a kolozsvári hitközségi rituális fürdőt

Kényelmes, európai nivóju fürdőt építtetett a hitközség

(Cluj-Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet tud.) Kedden délután a kolozsvári zsidó hitközségben érdekes aktus zajlott le. Glasner Akiba főrabbi, Löwy Mór és Fried Lázár rabbik jelenlétében, továbbá a Kolozsváron élő Lichtenstein, Schiff Simon, Jechiel Rotter Leb Kahana és Mendel Friedlander rabbik asszisztálásával felavatták az új rituális fürdőt, amely felszereltsége és modern higiéniai berendezése tekintetében szinte egyedül áll egész Európában. A rituális fürdők a hitközségekben általában igénytelen tisztálkodó helyek és csak arra szolgálnak, hogy a vallási, hagyományos követeléseket kielégítsék. A kolozsvári ortodox hitközség most egy olyan fürdőt építtetett, amely büszkesége lehetne magának a városnak is.

A fürdő, amelynek alapkövét 1925-ben tették le, amelynek építkezését azonban a közbejött gazdasági válság miatt abbahagyták, 1928 márciusában újra építeni kezdték és most tetőzték be. Az egyszerű, de külsejében is imponáló benyomást kelto épület közvetlenül a Timár-uccai ortodox községháza mellett van és főleg nők számára van berendezve. A földszinten a rituális medence uralja a fürdőt, amelynek fehér fayance falai és nagy medencéje büszkesége lehetne bármely nagyszabású fürdőnek. Mindegyik központi fűtéssel, felső zuhannyal van ellátva, fővárosi komforttal és hatalmas matt ablakokon kellemes világosság árasztja el a fürdőfülkéket. Kilenc elsőosztályu kabin áll a fürdőző hölgyek rendelkezésére. Hasonló berendezésűek a másodosztályu kádfürdők is, annyi különbséggel, hogy itt nincs zuhany. Másodosztályu kádfürdő szintén kilenc van a rituális für-

Buziás gyógyfürdő
(Román Nauheim.)
páratlan szénsavas, radioactiv, sós-vasas forrásvizekkel.
Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos értelemszerű szív- és vérkeringési zavaroknál. Vesebaj, vérértelenség, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerülési idegesség esetén. **Női betegség**, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelése, kúrák, konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.
Uj, modern uszoda napfényes stranddal. Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: **Muschong Buziási Gyógyfürdő R-T.** Fürdőigazgatóság Buziás. (Bánát.)

dön kívül.
Az első emeleten van a gőzfürdő a férfiak számára természetesen teljesen külön bejáratú az ucca felől. Itt 43 kabin van, pompás zuhanyok, nagy medence és gőzkamra.
A női fürdők árai: elsőosztályu rituális fürdő kádfürdővel 50 lej, má-

sodosztályu ugyancsak kádfürdővel 30 lej. A gőzfürdő köznapokon 80 lej, pénteken délután öt óráig 20 lej, öt órától a szombat bealtáig 10 lej.
A nagy áldozattal létrehozott fürdőt e hónap 23-ikán reggel hét órakor fogják megnyitni a közönség számára.

Kolozsváron három lejjel emelték a hus árát

(Cluj-Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet tud.) Kolozsvár város állandó választmánya ma döntött a május 15-ig érvényben lévő maximális árak fölött. Az Uj Kelet már beszámolt arról, hogy a mészárosok a marhahusnak 6 lejjel, a sertésusnak pedig 10 lejjel való fel-emelését követelték és kilátásba helyezték, hogy amennyiben a város nem méltányolja kérésüket, úgy a bukaresti mészárosok példájára megkezdik a sztrájkot.

majjd hosszas viták után az állandó választmány elhatározta, hogy a közönség érdekeinek szemelött tartásával, de a mészárosok méltányos kérésének is eleget téve, 3 lejjel emeli fel a marhahus és 2 lejjel a sertésus maximális árát. A határozat következtében az új maximális árak a következőképpen alakulnak:

A mészárosok kérésének mérlegelése után az állandó választmány az objektív érdekekben próbavágást végeztetett, amelynek eredményeként azt a megállapítást vonhatta le, hogy a mészárosok az eddigi maximális árak mellett valóban ráfizettek iparukra.

Marhahus elő az eddigi 32 lej helyett 35 lej lesz. December 31-én ennek a husnak az ára 25 lej volt kg.-ként. A marhahus hátsó rész kilóját az eddigi 34-lejről 37 lejre, a bivalyhus kilóját egy lejjel emelték. A szopóborju árát nem emelték. F16 42 lej, hátsórész 48 lej. A sertésus az eddigi 52 lej helyett 54 lej lesz. Sertéskaraj 60 lej, a hár kilóját 1 lejjel, hasonlóképpen a többi szalonnanemű árát is egy-egy lejjel emelték. Végül egy lejjel emelték a belső részek árát is. A kenyér, tej és a többi élelmiszer maximális árát nem emelte a tanács.

A gazdasági ügyosztály vezetője az állandó választmány ma délelőtti ülésén beszámolt a próbavágás eredményéről,

Tűz és pánik tört ki egy nàpolyi mozielőadáson

Róma, április 16. A nàpolyi Marconi moziban tegnap este előadás közben tűz ütött ki. A gépteremből hirtelen láng csapott ki, ami a nézők között pánik rémületet idézett elő. A többszáz főnyi közönség a vészkiaratókhoz rohant s a nagy tolongásban többen megsebesültek. A színházat, szerencsére, még idejében sikerült kiüríteni, mielőtt a lángok a nézőterre creptak volna át.

hány perc alatt megfulladt. A mozgépész sikerült kimenteni Kórházba vittek, ahol a hallálal vívódik. A tűz szerencsére csak a vetítőkamrára lokalizálódott, úgyhogy a nézőknek nem esett bajuk.

A tüzoltók másfélórát megfeszített munka után lokalizálták a tüzet. A színház teljesen legett. A mozgépésznek már csak a megszenesedett holttestét találták meg.

Botrány és verekezés Páris egyik mozijában

Robbanás egy csehszlovákiai mozi vetítőkamrájában

Páris, április 16. Az egyik moziban tegnap este viharos jelenetek voltak. Műsoron a Takácsok filmváltozata szerepelt, amelynek egyes jeleneteinél a zenekar az Internacionálét játszotta. A nézőközönség egy része hangosan énekelni kezdte a dalt, míg többen zajosan tiáltakoztak. A két tábor között végül általános verekezésre került a sor, miközben egy ügyvéd fejét bevették. A rendőrség több letartóztatást eszközölt, az őrizetbe vett egyének közül azonban egy kivételével később mindenkit ismét szabadlábra helyeztek.

Prága, április 16. Taus városkában tegnap este a Hazatérés című film előadása közben katasztrófális robbanás történt. A szigorú rendőri tilalom ellenére két ismerős fiatalember látogatta meg előadás közben a vetítőkamra gépészét. A két fiatalember cigarettára gyújtott, amitől a tekerccsen lévő film is tüzet fogott. A vetítőkamra egy pillanat alatt lángokban állott s felrobbant a sarokban heverő többi filmtekerccs is. A celluloid égése elviselhetetlen szagot terjesztett, úgyhogy a két fiatalember né-

— Mária királyné Malagában. Párisból jelentik: Madridi jelentés szerint Mária román királyné, Ileana hercegnő kíséretében, meglátogatta Malaga környékét. A hatóságok hivatalos fogadtatásban részesítették.

Szerezzen örömet gyermekének!
Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjúsági folyóiratot, a
Remény-t
megjelenik egyszer havonta.
Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset. Cserkés és rejtélyrovat.
Előfizetési ára:
egy évre 240 lej
egy félévre 130 lej.
Előjegyzések csak az Uj Kelet könyvosztálya útján eszközölhetők. Márjon mutatószámot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.

Tava

EGYESÜLETI ÉLET

A szilágycsehi bál. A szilágycsehi és Vidéki Izraelita Nőegylet nemrég rendezte meg műsoros estélyét, amely várakozáson felüli anyagi és erkölcsi sikerrel zárult. A viharos tetszést arató műsor összeállítása és megrendezése Lebovits Jenőné, a vigalmi bizottság elnöknőjének nevéhez fűződik tehetségének és műértő képességének adta tannjelét. Az estély megrendezésével járó fáradságos munkában segítőtársa volt Friss Sándorné, nőegyleti alelnök. Műsorra került Hamupipóke című phantomim. A címszerepben Friss Magda tünt ki de igen jók voltak Fülöp Elma, Markovits Juci, Grünwald Lenke, valamint Salamon Mariska. Nagy tetszés tarattak még Sommer Rózsi, Berkovits Helén, Bátori Erzsike, Deutsch Emma Lebovits Irén, Tagy Rózi, Papp Dudus, Papp Manó és Varga Irén. Bájosságok is résztvettek a phantomimban, akik galambcsókakat játszottak meg. Kedvesek voltak az apródok és a kürtösök jelmezeikkel. A műsört kiegészítő „Teve van egy pupu” és „Legyen a horvát-kertben Budán” című tánc és énekszámokban Grünwald Lenke aratott meleg sikert. Külön elismerés illeti a vigalmi bizottság tagjait: dr. Bélánét, Blau Arminét, Klein Mártonét, Blau Ignácét, Löwy Móricét és Lichtmann Bernátnét, akik az estély sikere érdekében nagy tevékenységet fejtettek ki.

Jól sikerült hátszegi zsidó Nőegylet műsorral egybekötött bálja. A hátszegi Izraelita Nőegylet tradíciójához híven, ezúttal is megrendezte jótékony célú, műsorral egybekötött tánemulását, amely ugy anyagilag, mint erkölcsileg várakozáson felül sikerült. A műsorból különösen a „Kairó” című operett-revű váltott ki nagy derűt és frappánsan hatott a közönségre. A szereplők közül elsősorban Kurzmantel Néci, Lőrinc Zolt, a kis hátszegi Jack Coogan, kell kiemelnünk. Meleg sikert aratott még Hirsch Duci román szavalatával. Elismerés illeti még Lázár Henriket a hozzáértő rendezésért. A tehetséges fiatalember rutinosan látta el a konferansziér nehez szerepét. Dr. Krauszné, Perl Gizel la orvosnő fáradhatatlan energiával járult hozzá az erkölcsi siker kivívásához. Műsor után kezdődött meg a szépségverseny, amelynek során Hátszeg híres szépségei vonultak fel. A zsűrinek igen nehéz szerepe volt, a negyven szépség közül a legszebbet kellett kiválasztani. Végül is elfogulatlan zsűri Sámuel Rezsinkét deklarálta Miss Hátszegnek. A zsűriben résztvettek dr. Deák Lajos, Fekete Elek volt főszolgabíró, Ciocan Jeronim polgármester, dr. Vajna Farkas, dr. Tehodosie Arman, Codarcea gyógyszerész és Bardi Ede. A bál a legjobb hangulatban ért véget.

A kolozsvári zsidó Arvagondozó tanoncotthonának művésztáncja. A kolozsvári Arvagondozó tanoncotthonában szombaton este érdekes házi ünnepély zajlott le. Az Otthon gondozottjai: segítők és tanoncok műsoros estélyt rendeztek, amely színvonalával valóssággal meglepte a zsűfőlély megöltött terem közönségét. Az estélyt a román himnusz elneklése vezette be. A prólogot Lázár Béla tartotta, Benjám Béla Giskalay i versét szavalt. Ezután előadták Szabó Imréné két antiszemita című jelenetét, amelyben Nussbaum Imre, Schwartz Andor és Janda Armkraut tüntek ki. Dr. Hamburg József a zsidó iparos ifjuság hivatásáról tartott előadást. A további számokban Grünfeld József, Stovits Dező és Jeremiás Emánuel jelkédtek. Nagyon jó volt Dáskál Arpad hegedűjátéka. Farkas Zsuzse Rosenfeld-versek szavalt sok átérzéssel. A közönség melegen tapsolt a szereplőknek. A vendégek között volt Cserszky a Joint igazgatója is, aki meleg elismeréssel nyilatkozott a fiatalok teljesítményéről.

A tábla is felmentette Hátszeg város zsidó tanácsosát,

akinek az volt a „büne”, hogy zsidó létére nem akart lemondani tanácsagságáról

(Cluj-Kolozsár, április 16. [Az Uj Kelet tudósítójától.]) Mástél évvel ezelőtt történt, hogy a hátszegi városi tanácsülésén éles összeszólalkozás történt Ábrahám bankigazgató, a tanács egyetlen zsidó tagja és néhány liberális tanácsos között. Azok a tanácsosok, akik nem nézték jószemmel, hogy a tanácsban egy zsidó is helyet foglal, tökélet köváltak Ábrahám Józsefnek egyik prozociójából, mely a villanytelep reorganizálására vonatkozott. Ezt az indítványt az antiszemita tanácsosok úgy akarták beállítani, mintha az a villanytelep koncesszióját kérte volna Ábrahám József számára. Ezzel valósság hajsza indult meg Ábrahám József ellen, melynek élére dr. Comes Petru akkor még exponáltan liberális tanácsos állott, aki ezt az alkalmat akarta megragadni arra, hogy Ábrahám Józsefet eltávolítsák a városi tanácsból.

Néhány napra rá Comes Petru, aki a városi állandó bizottság tagja volt, az állandó bizottság ülésén

felszólította Ábrahám Józsefet, hogy válasszon a tanácsosi minőség, vagy a villanytelep koncessziója között.

Ábrahám József kijelentette, hogy ő nem hajlandó tanácsosi minőségéről lemondani, mert magát ott a zsidóság őrszemének tekinti és meg akarja akadályozni a zsidókkal szembeni igazságtalanságok elkövetését, amilyenek a multban gyakran történtek. Egyébként sem volt soha szándékában a várossal üzleti összeköttetésbe lépni, amely városi tanácsosi állását inkompatibilissé tenné, hanem csakis egy javaslatot tett, véleménye szerint a város érdekében. Erre Comes dr.

felháborodva jegyzőkönyvet kezdett diktálni, amelyben Ábrahám József rágalmazással és egyéb büncselekményekkel igyekezett megvádolni,

egyben felhatalmazást kérve a prefektustól a bünvádi eljárás megindítására. A mult év november 2-án került tárgyalásra a dévai törvényszék ez a különös rágalmazási per, mely alkalommal a városi tanácsot Tanasescu Aurel volt polgármester, később liberális szenátor képviselte. Annak ellenére, hogy Tanasescu, — akit pedig annakidején Ábrahám József segítségével választottak meg Hátszeg polgármesterévé, — a leghevesebb és legfantasztikusabb vádakot hozta fel Ábrahám József ellen, a dévai törvényszék a vádakból semmit nem látott beigazoltnak. A törvényszék kimondotta, hogy rágalmazásról egyáltalában nem lehet szó és Ábrahám József magtartása legfeljebb hatóságstésnek minősíthető, erre pedig amnesztienedélet volt érvényben.

A törvényszék így felmentette Ábrahám Józsefet a vád és annak következményei alól,

a törvényszék ügyésze azonban fellebbezéssel élt az ítélet ellen a kolozsvári táblához.

A kolozsvári tábla Manescu tanácsa kedden délelőtt vette tárgyalás alá a különös érdekességű rágalmazási per tárgyalását. Rövid tárgyalás után, melynek során dr. Fenichel József, a Zsidó Jogvédő Iroda vezetője igyekezett tisztázni Ábrahám Józsefet a ráerősakolt vádak alól, a tábla ítélethozatalra vonult vissza. A táblabírák között azonban nézeteltérés támadt abban a kérdésben, hogy Ábrahám József rágalmazást, vagy hatóságstést követett-e el, miért is a tábla tanácsát öt tagra egészít-

tették ki. A tárgyalás ujrakezdése után dr. Fenichel József nagyszabású védőbeszédben ismertette a per történetét. Hangsúlyozta, hogy a másfél év óta húzódo per nem egyéb politikai hajszanál, mely érdemtelenül éri Ábrahám Józsefet. Ábrahám Józsefnek joga volt a városi tanács előtt bizonyítékokkal alátámasztott kijelentéseket tenni, mert a városi tanácsost a városi tanácsban a törvény immunitása védi. Kimutatta, hogy

a törvényszéki ügyész fellebbezése téves, amennyiben a vonatkozó törvénynek nem megfelelő paragrafusára való hivatkozással kérte.

A törvényszék ügyésze a polgári btk. 385. a. paragrafusára hivatkozott, holott a jelenlegi esetben a b. paragrafus intézkedik. Az aktacsomag áttanulmányozása alkalmával meggyőződött róla, hogy az a. betűt a fellebbezés aktájában b-re javították ki. Mindezeknek alapján dr. Fenichel József kéri védencének felmentését és másfél éves hajsza befejezéséért a törvényszéki ügyész fellebbezésének elutasítását.

A tábla hosszas tanácskozás után felmentette Ábrahám Józsefet a vád és annak következményei alól. A tábla ügyésze a semmitfőszékhez fellebbezett a felmentő ítélet ellen.

Kényelmes és jó szállás várja a Budapesti Nemzetközi Vásár minden látogatóját

A Budapesti Idegenforgalmi Hivatal vezetőjének nyilatkozata

Budapest, április 16. Budapestben a Nemzetközi Vásár ideje alatt tízezerrel fordulnak meg az idegenek, akiknek kellő szállással való ellátását a Főváros Idegenforgalmi Hivatala intézi. A május 4—13. között megtartandó Árumintavásár különösen nagy feladatok elé állítja az Idegenforgalmi Hivatalt, mert a méreteiben lényegesen megnövekedett ezidei vásár látogatóinak száma is minden biztonnyal jelentékeny emelkedést fog mutatni.

Budapest Idegenforgalmi Hivatalának vezetője Zilahy Dező a vásár látogatóinak elszállásolásának megszervezéséről a következő nyilatkozatot adta: — Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala ez évben is nagyszabású intézkedéseket készít elő a vásárra érkező vendégek fogadtatására és elszállásolására. Az elszállásolást illetőleg mindenekelőtt a szállodák és penziók jönnek tekintetbe s máris serény munka folyik, hogy azok, akik szállásigényüket kellő időben bejelentik, megfelelő szállodai szobákhoz jussanak. A Vásár látogatói a Vásár külföldi képviselőitől beszerezhető vásárigazolványokkal egy lakásigénylő szelvényt is kapnak, melyet kitöltve megküldhetnek az Idegenforgalmi Hivatalnak. A hivatal az összes hozzá beérkező igényléseket haladéktalanul elintézi és postafordultával megválaszolja. Aki tehát előre jelentkezik, biztos lehet abban, hogy a neki legmegfelelőbb szálláshoz fog jutni.

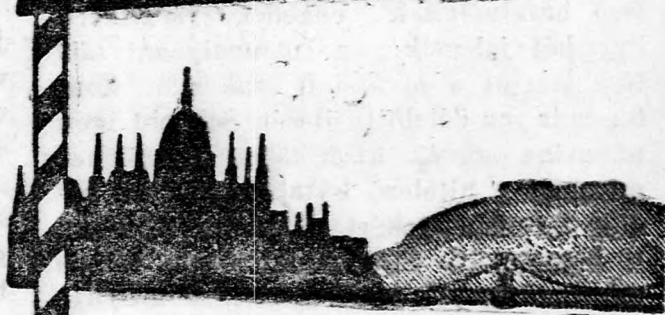
— Persze az egyre nagyobb számban érkezők részére a szállodák és penziók felül azok zsufoltsága esetére más helyről is kell gondoskodni, ezért felszólította a Hivatal ez évben is azokat a főbérőket, akiknek budapesti lakásaikban kiadó szobák vannak, hogy azok jelentsék be. Az így rendelkezésre álló magánlakások összerésa már folyamatban van. Az Idegenforgalmi Hivatal minden bejelentett magánlakást saját közgeivel felülvizsgáltat s csak azokat használja fel, amelyeknek úgy ára, mint berendezése és feltétlen tisztasága megfelel a legszigorubb követelményeknek. A mult esztendőben a Vásár alkalmával mintegy 30.000 vendég nyert elhelyezést teljes megalégedésre magánlakásokban s minden remény megvan arra, hogy az idén is megfelelő számú kifogástalan minőségű szoba fog így rendelkezésre állani.

— Az idegenforgalmi Hivatal a Vásár egész tartama alatt elszállásoló, ut-

baigazító és fogadó pályaudvari kirendeltségeket tart fenn a Keleti- Nyugati- és Déliavasuti pályaudvarokon, amelyek a Vásár első napjától, május 4-től a Vásár utolsó napjáig, május 13-ig, a hajnali első vonattól az éjszakai utolsó vonatig teljesítenek szolgálatot s a legnagyobb előzékenységgel állanak az utazóközönség rendelkezésére. Egyidejűleg az Idegenforgalmi Hivatal Központja is inspekción szolgálatot tart a Vásár egész tartama alatt.

A Vásár látogatóinak különösebb kényelmére, úgy, mint az elmúlt években is, most is tervbevéttük egy információs kirendeltséggel a Vásár egyik forgalmas pontján leendő felállítását. Addig is míg a Vásár ideje elérkezik, az Idegenforgalmi Hivatal minden alkalmat megragad a Vásár propagálására.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1929 május 4—13.
A magyar ipar bemutatója.
 25—50% utazási kedvezmény.
 Számos különcsoport.
Vizummentes határátlépés.
 Fevilágosítások és vásárigazolványok kaphatók:
Budapest a vásárhoz közel, V. Alkotmány-utca 8. szám.
Cluj: Kereskedelmi és Iparkamara.
Bistrița: Joan Laurentzi, fabricant de plarie.
Carii Mari: Max Brichta.
Diciosemartin: Vajda Péter főkönyvelő, valamint a tb. képviselők Arad, Brassó, Târgu-Mures, Oradea-Mare és Timisoara városokban.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél Cluj.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banság zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Maion Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Kasztner Rezső,
 Str. Carol 81.
 Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a
 torras megjegyzéseivel engedjük meg

A felülmepok első szombatján lesz az Uj Kelet kamaraestélye. Az Uj Kelet szerkesztősége, a legalaposabb előkészítés után, kituzte Kamaraestélyének végleges dátumát április 27-ikére. Az estélyi programja ma már teljesen készen áll. A próbák, amelyeket a drámai társulat Nagyváradon folytat, végük felé közelednek és a színészek a magánrepülőkel együtt a jövő hét folyamán már megtartják a zártkörű főpróbát a kolozsvári Magyar Színház színpadán. Az Uj Kelet szerkesztősége, eredeti tervétől eltérően, azért is döntött április 27-ike mellett, mert ez lesz a felülmepok szombat estélye a csütörtöki és pénteki husvétünnep után. A kamaraestélyi rendezvény változatos műsoráról kommunikékben fogjuk tájékoztatni a közönséget.

Kísérleti repülések a Junkers-művek most elkészült hatalmas repülőgépeivel. Berlinből jelentik: A napokban kísérleti repüléseket fog végezteni a Junkers-repülőgépgyár most elkészült hatalmas utasszállító repülőgépeivel, amely egyszerre harminc utas szállítására alkalmas. A J. 38. százhetven kilométeres óránkénti sebességet tud kifejteni és négy motorját a levegőben repülés közben is ki lehet javítani. A repülőgép szárnyainak szélessége negyvennégy méter s utaskabinjai a vastag szárnyak között két emeletesek.

Egyeseknek hitték egy tizenkéttagú palesztinai kirándulótársaságot. Londonból jelentik: A jeruzsálemi távirati iroda jelenti, hogy egy 12 főből álló kirándulótársaság a Holttengerről mind-edeig nem tért vissza. A kirándulók között volt sir Herbert Samuel volt palesztinai főbíró fia is. A hatóságok kutat repülőgépeket és csónakos expedíciót indítottak utba a kirándulótársaság felkeresésére. Legújabb távirat szerint a kutatórepülőgépek egyike a kiránduló társaságot megtalálta. Mindannyian élnek és semmi bajuk nem történt.

Schaht köszönetet mondott a hitelező hatalmaknak engedélyességükért. Párisból jelentik: Az Intransigeant közlése szerint a jövételi szakértői konferencia ma délelőtti ülésén Schaht igen udvarias szavak kíséretében köszönetet mondott a hitelező hatalmaknak az eddigi engedményekért. Kijelentette, hogy a legnagyobb figyelemmel fogja tanulmány tárgyává tenni a részére átnyújtott emlékiratot s rövidesen érdemben válaszol. A lap megemlíti, hogy a konferencia összeülésekor a hatalmak követelése tizenkilencmilliárd aranyárka volt s lecsökkentett mostani követelésük alig haladja meg a tizenhárom milliárdot.

A konzuli tisztviselők értekezlete. Prágából jelentik: Benes külügyminiszter elnöksége alatt ma kezdődött meg a cseh fővárosban a szomszédos államokban: Németország, Lengyelország, Románia, Ausztria, Magyarországon működő konzuli képviselők főtisztviselőinek értekezlete. Az értekezlet adminisztratív kérdéseket tárgyal és három napig tart.

A londoni rendőrség — Moszkva szolgálatában. Londonból jelentik: Az angol rendőrségnek ékimos szenzációja van. Tegnap letartóztatták a Scotland Yard két tisztviselőjét. A két tisztviselő már hosszabb idő óta fel volt függesztve állásától, most pedig kétségtelenül megállapították, hogy mindketten fontos titkokat árultak el kommunista ügynököknek, a londoni rendőrség szervezetéről és a mozgósítás esetén teendő intézkedésekről.

Tizenötezer sékelt május 15-ig

Északafrikában egy óriáskigyó megtámadott egy teherautót. Párisból jelentik: Az északafrikai Settából jelentik, hogy Monaceque mellett az országúton hatalmas, négyméteres kigyó támadta meg az egyik teherautót. A sofőr nem vesztette el lélekjelenlétét s nővelte a kocsi gyorsaságát és így sikerült a gépkocsira ráfőződött hatalmas állatot lerázni és elgázolnia. A kigyót aztán az autó Settába szállította, ahol közszemlére tették ki. Északafrikában mindeztideig nem jegyezték fel a tudósok óriáskigyó jelenlétét s ezért a leletnek tudományos szempontból is jelentősége van. A zoológiai intézet intézkedni fog a kigyó Párisba szállítása iránt a hol megállapítják a fajt, melyhez tartozik.

Megakadályozták a feketehimlő továbbterjedését Londonban. Londonból jelentik: Az egészségügyi minisztérium közlése szerint Londonban jelenleg százhatsvanegy feketehimlős beteget ápolnak. A West Ham városrészben a legnagyobb volt a megbetegedések száma, innen egyedül kilencvenhárom beteget kellett kórházba szállítani. A Tuscania gőzös még mindig vesztélgár alatt van Glasgowban. Az egészségügyi szolgálat most már gátat vetett a járvány továbbterjedésének, mert most már karanténba helyezték azokat, akik a járvánnyal fertőzött gőzös utasaival személyes érintkezésben voltak.

Kanadában a békéért imádkoztak. Londonból jelentik: Ottavából jelentik, hogy tegnap az összes kanadai templomban, felekezetre való különbözet nélkül, imákat mondtak a világbékéért és több, mint tízezer prédikációban hangsúlyozták ki az emberiség békevágyát.

Az orvostudomány mai álláspontja szerint gyógyíthatatlan betegek kezelését vállalja a célra létesült Diätetikai Sanatorium Felvilágosítást nyújt: Diätetikai Sanatorium Carei-Mari, jud. Salaj.

Agyuval akart öngyilkosságot elkövetni egy francia munkás. Párisból jelentik: Düssel községben egy fegyvergyári munkás több, mint tíz év óta rejtgetett lakásán egy kisebb kaliberű agyút, melyet még a háború alatt használt a francia hadsereg. A munkás, a kit valami banat ért, most úgy akart öngyilkosságot elkövetni, hogy a megtöltött agyú elé állott, amelyet aztán elcsütött. A lövés pillanatában azonban az agyú csöve félrelődött és a lövedék csak surolta a munkást, aki azonban így is olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba kellett szállítani.

Nagy tengeri manőver az olasz partvidéken. Rómából jelentik: A lapok savoyai tudósítói közlik, hogy a Földközi tenger francia partvidékén közelebről a francia flotta manővert tart, melyen a parti részekben szárazföldi alakulatok is részt vesznek. A manőver célja a tengerpart védelmének hatályosabbá tétele. A sajtó egyelőre nem fűz kommentárt a még meg nem erősített híradáshoz.

Az osztrák magyar tartalékos tisztek felvétele a román hadseregbe. A Monitorul Oficial folyó évi április 11-iki számában közölte le a hadügyminisztériumnak azt a végzését, amey az osztrák-magyar hadsereg román állampolgárrá lett tisztjeinek rangját elismerő bizottság működését szabályozza. A rendelet szerint a bizottság elnöke Martian D. tábornok lesz, tagjai pedig Serb P. ezredes, a 93. gyalogezred parancsnoka, Mihailescu M. ezredes, Cantea E. alezredes és Căteanu E. őrnagy.

Felhívás a nyugdíjasokhoz. A lapokból nyert értesülés szerint, a Pénzügyminiszter bejelentette a minisztertanácsnál a nyugdíjtörvény revízióját. Ezt alulírott nyugdíjgyűlés annál nagyobb örömmel közli, mert a Pénzügyminiszter ur ama memorandum alapján tüzte napirendre ezt a revíziót, amit egyesületünk Hegedűs Nándor képviselő ur útján a miniszter urhoz eljuttatott. Szük részesnek tartjuk a képviselő urtól beszerzett információk alapján, hogy minden nyugdíjas kategória (régi nyugdíjasok, postások, elbocsájtottak, esküt nem tettek, volt katonatisztek és legénységi állományuk, övönök, felekezeti tanítók, postamesternek stb. stb.) most már precízen részletezze kívánságait, hogy ezeket konkrét formában pontokba foglalva a miniszter elé terjesszük. Heredius képviselő ur kéri fogja a Pénzügyminiszter urat, hogy a törvény revíziója előtt az érdekelteket hallgassa meg. Ha a Miniszter ur ezt a kívánságot teljesíti, ugykéz anyaggal kell elébe állanunk és ki kívánságainkat minden részletre kiterjedő memorandumba kell foglalnunk. Ennél fogva kérjük ezuton az összes kategóriát, jelöljenek ki 2-2 megbízottat (csütlog csak egyet), aki részt vegyen egyesületünknek Nagyváradon tartandó értekezletén. Szíveskedjenek a részvétel szándékát és a résztvevők neveit és lak helyét az egyesület irodájával (Oradea, Katolikus kör) közölni. Mihelyst biztos választ kapunk arra hogy a miniszter ur kívánságainkat megismerni óhajtja, az értekezletet összehívjuk és annak pontos napjáról a bejelentett delegátusokat értesíteni fogjuk. Nagyvárad, 1929. április 9-én. Nyugdíjas Közalkalmazottak Segélyező Egyesülete.

A halott anya karjai között tartotta gyermekét. Budapestről jelentik: A nyugati pályaudvaron ma reggel a Nagymarosról befutó vonaton egy körülbelül negyvenöt évesnek látszó szegényesen öltözött halott asszonyt találtak, aki kihült karjai között egy tiznapos kis leánygyermeket tartott. A halott személyazonosságát nem lehetett még eddig megállapítani. A csecsemőt a szeretetházba szállították.

Közvetlen tárgyalások után fog elintézését nyerni a magyar-jugoszláv optánsper kérdése. Belgrádból jelentik: A magyar és jugoszláv kormányok között megállapodás történt, hogy a két kormány közvetlen tárgyalások után fogja rendezni a magyar-jugoszláv optánsok ügyét. A közvetlen tárgyalások május első felében, Luzernben fognak megkezdődni.

Uj eljárás a víz fertőtlenítésére. Párisból jelentik: Az Orvosi Akadémia ülésén Rakovski professzor ismertette a víz fertőtlenítését célzó új eljárását. A professor elektromos áramkörbe kapcsolja be a sterilizálni szándékolat vizet és az áram huzonöt perc alatt elvégzi a sterilizálást. Ennek az eljárásnak az az előnye van a forraló eljárással szemben, hogy nem változtatja meg a víz kémiai összetételét és az oldott sókat sem csapja ki. A gyarmatügyi minisztérium megvásárolta a professor sterilizáló eljárását.

Megnyílt a Madrid-stockholmi közvetlen telefonvonal. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda stockholmi tudósítójának közlése szerint tegnap megnyílt a Madrid-Stockholm közötti közvetlen telefonvonal. Európa e leghosszabb vonalán az első beszélgetést a svéd trónörökös folytatta le Alfonz spanyol királylyal, majd a svéd kormány egyik tagja beszélt Primo de Riverával.

Óceánrepülésre készül egy magyar pilóta. Párisból jelentik: Kuschner magyar pilóta május első napjaira óceánrepülést készít elő. A pilóta a lebourgeti repülőtérrel tartol és Newyorkban akar leszállani. Kuschner napokkal ezelőtt harminchat óras próbarepülést végzett s az eredmény teljesen kielégítő volt. A pilóta néhány nap mulva újabb harminc óras próbautra indul. Kuschner gépe négyháromórás Jupter-Gnom motorral van felszerelve.

Megszigorították az őrszolgálatot a lengyel határon. Berlinből jelentik: Kovnoi jelentés szerint Ciliány őrpáncsnok határmenti házába bombafdobtak. A felrobbant bomba életveszélyesen megsebesítette Ciliányt s később kórházba szállítás közben meg is halt. A lengyel határ felé az őrszolgálatot megszigorították és nagy apparátussal nyomoznak a kétségkívül politikai bűntény tettesé után.

Bűnhődik a Leviathan kapitánya. Londonból jelentik: A lapok newyorki jelentései szerint washingtoni kormánykörökben kijelentették, hogy rendkívül súlyos büntetéssel sújtják a Leviathan óceánjáró gőzös kapitányát, amennyiben beigazolást nyer, hogy hajóján engedélyezte az alkohol kiszolgáltatását. Az amerikai hatóságok nem tesznek kivételt az alkoholtalalom tekintetében az óceánjáró gőzösekkel sem és amerikai hajón még az amerikai vizek elhagyása után sem szabad kiszolgáltatni alkoholt.

Minden várakozást kielégít a Lantos Magazin vasárnap megjelent 2-ik száma. Kérjen prospektust az Uj Kelet könyvosztályától. Kvár. Minden éves előfizető díjtalan fényképezőgépet kap.

Zavaros vizelet jövő betegségeinek a jele

Tekintetbe véve azt, hogy a legtöbb esetben a kivétel megerősíti a szabályt, mondhatjuk, hogy a legtöbb artritikus tünet, u. m. izület és izomzati csúsz, hughyomok, lombágó, vesekőképződés, idegfájdalmak, stb. elkerülhető, ha egy egyszerű, de fontos szabályt tartanak be: a vizelet időnkénti megvizsgálását.

A vizelet segítségével a vesék kivonják a vérből és kiválasztják az anyagcsere és reakciók maradványait. A vizelet kiválasztja a meg nem emésztett anyagokat, a táplálékmaradékokat, a vesék közvetlenül a vérből dolgoznak, tehát a legjobb tisztítója a szervezetnek, a vér valódi szűrőkészüléke.

A modern életmód olyan élet-szabályokat ír elő, amely homlok-egyenest ellentétben állanak az emberi természettel; az ülő életmód, a dohány és szesz használata, a bus és erős fűszerek fogyasztása, egészségtelen lakások, nyugtalan életmód, túlsok fásztó munka, szórakozás, stb. Mindezek teljes bizonyossággal toxikus maradványokat fognak felhalmozni a testben, amelyről a legártalmasabb a hughysav.

Ezért a szerveknek tulfeszített munkát kell végeznie, amelynek nem tudnak eleget tenni, különösen előrehaladott korban nem! A nagyobb munkamegfeszítés azonnal látható a vizelet vöröses színe által, a vizelet elveszti átlátszó színét, lerakódások és idegen anyagok vehetők észre; a kiválasztó szervek túl megerőltetése tehát az, ami a szervezet idő-előtti előregedését idézi elő.

Azok a személyek, akik óvatosságból URODONAL-t vesznek, fokozák ellenálló képességüket a legmagasabb életkorig és kikérlik mindazokat a testi gyarlóságokat és betegségeket, amelyek az előrehaladó életkorral járnak!

Korlátozott jogok
Popovici adótörvény

(Bucuresti) Kelet tudosi intezkedésre ügyminiszter kedessel a b... legulsosabb... solni. Amio adótörvény tek, az ipar... daság és a... nul tiltakozt... 24-ik szakas... az első be... szemben is... nak bármily... seit az adós... és minden j... fus teljesen... kölcsönület... főbb akadá... áramlásanak... Ezt a 24-i... a pénzügny... Popovici Mi... zelte levélbe... torral, az E... nőkével. Pén...

Amerika... mit Európá... mult heten... jelentos hull... az amerikai... táridó-piacot... realizáltak... barátságos v... it-ott hirtel... helyzetet. A... sek alapján... szerény ter... tani és enre... üzletek vár... tetni az a k... alatt minte... adtak el Eu... lom csak az... tében kifej... letések ism... ról számoln... sen a termé... a meteoroló... állanak. Eu... gyobb sietse... munkálatok... jából befeje... rópában a h... tések minte...

SZABÓ JENŐ CLUJ divatkülönlegességek nagyruházába a tavaszi ujdonságok megérkeztek

1 m. szerb vászon — — — Lei 25.—	1 m. mintás crepp, pongyolára Lei 39.—	1 m. crep pastel színekben — Lei 29.—
1 m. opalin — — — „ 29.—	1 m. mosó delain Cosmanos — „ 39.—	1 m. zephir ingekre — — — „ 39.—
1 m. fehérenmü vászon — — — „ 29.—	1 m. 100 cm. szövet ruhára — „ 88.—	1 m. casha ruhákra — — — „ 88.—

Közgazdaság

Korlátozzák az állami követelések elsőbbségi jogát a jelzálogbekebelezésekkel szemben

Popovici pénzügyminiszter bejelentette az egyenesadótörvény 24-ik szakaszának módosítását. Készül a banktörvényjavaslat

(Bucuresti-Bukarest, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Oriási horderejű intézkedésre határozta el magát a pénzügyminisztérium, amely ezzel az intézkedéssel a belföldi hitelélet legregibb és legsúlyosabb sérelmét kívánja orvosolni. Amióta az egységesített egyenesadótörvény életben van, a pénzintézetek, az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság és a háztulajdonosok szakadatlanul tiltakoztak és tiltakoznak a törvény 24-ik szakasza ellen, amely tudvaleg az első helyen történt betételezéssel szemben is előnyben részesíti az államnak bármilyen címen fennálló követeléseit az adóssal szemben. Ez a sérelmes és minden jogalapot nélkülöző paragrafus teljesen lehetetlenné tette a jelzálogkezesülést kifejlődését és egyik legfőbb akadálya volt a külföldi tőke beáramlásának is.

Ezt a 24-ik szakaszt fogja módosítani a pénzügyminisztérium, amint azt maga Popovici Mihály pénzügyminiszter közölte levélben Gydrjas Elemér szenátorral, az Erdélyi Bankszindikátus elnökével. Pénzügyi körökben bizonyosra

veszik, hogy amint az állam kivételes elbánása megszűnik és a kincstár csak a bekebelezési sorrend szerint fog bizonyos követeléseire kielégítést nyerhetni egycsapásra megszűnik a feszültség a pénzpiacon és a bankoknál jelenleg teaurált tőkék visszakapcsolódnak az egészséges gazdasági forgalomba, ami a külföldi tőke komoly bevonulásával együtt feltétlenül maga után fogja vonni a kamatláb fokozatos csökkentését.

Az egyenesadótörvény 24-ik paragrafusának beigért módosításán kívül erősen foglalkoztatja a pénzügyi köröket a tervbe vett banktörvény kérdése is. Ezzel kapcsolatban a Román Bankok Egyesülete a napokban ülést tartott és saját iniciatívájából háromtagú bizottságot küldött ki, amely a pénzügyminisztériumban készülő javaslatlalt párhuzamosan külön banktörvénytervezetet fog kidolgozni. Ezt a tervezetet átnyújtják a pénzügyminisztériumnak, hogy a tervezett alapelveinek figyelembevételével a hivatalos törvényjavaslat elkészítése minél gyorsabban befejeződhessen.

Amerika nagy gabonaexportra számít Európába. Bécsből jelentik: Az elmúlt héten a nemzetközi gabonapiac jelentős hullámzások voltak, különösen az amerikai tőzsdék hatása alatt. A határidő-piacon tekintélyes nyereségeket realizáltak de az irányzat általában barátságos volt, annak ellenére, hogy itt-ott hírtelen áresések zavarták a piaci helyzetet. Amerikában az eddigi jelentések alapján azt hiszik, hogy Európában szerény terméseredményre lehet számítani és ennek megfelelően nagy import-üzletek várhatók. Erre enged következtetni az a körülmény is, hogy két nap alatt mintegy négymillió bushel búzát adták el Európának és a hozsz-mozgalom csak azért nem tudott teljes mértékben kifejlődni, mert a hivatalos jelentések ismét kedvező terméskülönbsékről számolnak be. Az európai kontinensen a terménytőzsdék ezenkívül még a meteorológiai jelentések hatása alatt állanak. Európában mindenütt a legnagyobb sietéssel igyekeznek a tavaszi munkálatokat elvégezni és a vetés nagyjából befejezettek tekinthetők. Középeurópában a hosszúra nyúlt tél miatt a vetések mintegy hat héttel elkéstek.

Ausztriában a mezőgazdák azt remélik, hogy megfelelő időjárás mellett elkerülhető lesz a gabonafélék kényszerbeérése Csehszlovákiában az őszi vetések jól teltek, a tavaszi vetéseket pedig még ezen a héten befejezik. Romániában is valamivel kedvezőbben ítélik meg a helyzetet. A legutóbbi újabb hóesés ugyan további késést okozott a tavaszi vetésekben, viszont az őszi vetések állása kielégítő. Románia exportkutatásai meglehetősen kedvezőtlenek és a meglévő gabonakészletek elraktározása egyre nagyobb méreteket ölt.

Pörvidesen megkezdik az új utépítésekét. Bukarestből jelentik: Popovici Mihály pénzügyminiszter tegnap terjesztette be a kamarában azt a törvényjavaslatot, amelyben a közmunkaügyi minisztérium egy ötszázmillió lejes hitelt kér utak és hidak építésére és javítására. Az elvégzésre váró közmunkákból Máramarosban új országutat fognak építeni, amely ezt a vidéket összeköti Erdélyel, azonkívül az Erdélyi Ércheységben kiépítik az Avram Iancu-Rascolita-Baia de Arias és a Scarisoara-Luca Baita közötti országutat. Ugyan-

ennek az alapnak a terhére rendbe fogják hozni az Abrudbánya-Brád-Déva, az Abrudbánya-Gyulafehérvár és a Torda-Campeni-Scarisoara utvonalaikat, továbbá az Orsova-Lugos-Temesvár-Arad-Nagyvárad és a Csucs-Nagykároly közötti országutat.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szerdán este egyenred 9 órakor: Csikágói hercegnő. (5-ödször. Napibérlet 36. szám. A. Sorozatszám: 344.)
Csütörtök este fél 9 órakor: Nebántsvirág. (Operettrepriz. Uj szereposztással s új betanulással. Napibérlet 36. szám. B. Sorozatszám: 345.)
Péntek este fél 9 órakor: Leányvásár. (Operettrepriz. Király Ernő vendégjátékával. Napibérlet 36. szám. Sorozatszám 346.)
Szombat délután fél 5 órakor: Az utolsó Verebely-lány. (Operettujdonság. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 347.)
Szombat este fél 9 órakor: Varázskerjengő. (Operettrepriz. Király Ernő vendégjátékával. Napibérlet 37. szám. A. Sorozatszám: 348.)
Vasárnap délután 3 órakor: Tatárjárás. (Király Ernő bucsufőlépése. Leszállított helyárrakkal. Sorozatszám: 349.)
Vasárnap délután 6 órakor: A Csikágói hercegnő. (Operettujdonság, 6-odszor Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 350.)
Vasárnap este 9 órakor: Anyos Laci, a nótakirály dalestje. (Bérlétszűnetben. Rendes estj helyárrakkal, minden áremelés nélkül. Sorozatszám: 351.)
Hétfőn este fél 9 órakor: Zenebona. (Operett-repriz, teljesen új szereposztással, új betanulással. Napibérlet 37. szám. B. Sorozatszám: 352.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szerda fél 4 órakor: Napoleon.
Szerda: Napoleon.
Csütörtök fél 4 órakor: Napoleon
Vasárnap délelőtt 11-kor: Nagy Chaplin és Malec-matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal. I. a kölyök. (Charlie Chaplinnal 6 felvonásban.) II. Malec mint Sherlock Holmes. (Maleckel a soha nem nevető emberrel. 5. felv.)
Kedden 11-kor: Nagy matiné 15 s 10 lejes helyárrakkal. Iszenek, emberek, állatok. Hatalmas film 8 felv. A vadállatok világából.)
A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:
Szerda: Isi király.
Csütörtök: Hét eladó leány (Gyermekelőadás).
Péntek: Rigoletto (Saveanu bukaresti baritonista fellépésével)
Szombat d. u.: Oneghin (Gyermekelőadás)
Szombat este: A biboros.
Vasárnap d. u. A főtitkár.
Vasárnap este: Traviata (Lydia Babici bukaresti koloratur énekesnő fellépésével)
Hétfő: Román írók irói estje
Kedd: A boszorkány (Sardou drámájának bemutatója)
Szerda: Isi király (Lydia Babici vendégjátékával)
Csütörtök d. u. A biboros (Gyermekelőadás)
Péntek: Szóktetés a Szerájból (Lydia Babici vendégjátékával)

Szombat: A boszorkány
Vasárnap d. u.: Lakmé (Lydia Babici vendégjátékával)

A színházi iroda közleménye:

Napoleon: négy és félórás mozielőadás
A világon alig volt arra példa, hogy valamely színház egy előadás keretében 2 felvonást játszik le egyfolytában s mellette a négy és félórás tartó előadás da cára ne emelje a helyárrakat. A Magyar Színház most naponként a Napoleon című filmkolosszust mutatja be. Ez az óriási filmesoda a nagy esászár életének minden nagy eseményét bemutatja a gyermekkorától kezdve, a diacőségének hanyatlásáig. A világ legérdekesebb filmje a Napoleon, Huszonkét hatalmas felvonásra oszlik a film. Az előadás mindennap délután félnégy órakor kezdődik s este 8 óráig tart. Helyárrak: legdrágább jegy 40 lej, erkélyülés 30 lej.

Ma, holnap este és vasárnap 6 órakor: Csikágói hercegnő. Kálmán Imre új, nagy szabásu operettjének: a Csikágói herceg nőnek, ma este lesz a negyedik, holnap este az ötödik és vasárnap délután 6 órakor a hatodik előadása.

Király Ernő a Leányvásárban és Varázskerjengőben. Két olyan szerepét fogja játszani ezen a héten Király Ernő, amelyet sok év óta nem játszott Kolozsváron. Pénteken este a Leányvásárban, szombaton este pedig a Varázskerjengőben.

Anyos Laci nótasteje. Futótűzként terjedt el annak a híre, hogy a magyar nótakirály: Anyos Laci, egy estére Kolozsvárra fog jönni s vasárnap a Magyar Színházban gyönyörű, hatalmas műsor keretében fog fellépni. Legszebb nótáit fogja eldalolni, elmuzsikálni Anyos Laci, akinek 2000 magyar nótáját éneklők dudolják, füttyölik mindenütt, ahol magyar él. Az Anyos Laci estjét, rendes helyárrakkal, bérlétszűnetben tartják meg. Az előadást 9 órakor kezdik. Jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Jean Athanasiu Kolozsváron. Jean Athanasiu, a világhírű román baritonista, május első napjaiban három estén vendég szerepel a Román Operában.

Pénzmeztakarítás

legbiztosabb módja, ha üveg, porcellán és zománcozott edény

szükségletét első kézből olcsón beszerzi

Ausländer

üveg és edényruházában.
Főüzlet: Cluj, Calea Regele Ferdinand 67. (Marianummal szemben).
Fióküzlet: Piața Mihai Viteazul 37. szám. (Rosenzweig-ház.)

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejjert kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

ACÉLLEMEZ ÜZLETI REDŐNYÖKET
Esslingeni ablak faredőnyöket gyártunk és a legolcsóbban szállítunk. — Aránjlattal díjtalanul szolgálunk. —
HALÁSZ TESTVÉREK
ORADEA-NAGYVÁRAD
Szerda Gyulafehérvár 16

Egy tönkretett szombat

Írta: JICCHOK LEIB PEREC

Félig már el is rendezték a szombatra való előkészületeket. A tészta készen fektűt a táblán, még csak fel kell önteni egy kanál husszaltal, hogy össze ne tapadjon. Az asztalon a keddus számúra bor M és a selyemtakaró alatt van a fonott kalás.

A fiatal háziúr, Zorach, már megmosakodott, alaposan kifacsarja szakállát és pajeszt, fiatal felesége, Mirjam, mellett áll és kaftánját keféli.

— Szerencsétlen ember — mondja az asszony — másfél esztendeje, hogy megházasodtunk és nézzék csak, milyen ez a ruhája. Tele van zsírfolttal!

Az asszony megpróbálja eltüntetni a foltot, egyre kaparja és egyre keféli.

— Hagyj már fel — kéri Zorach — hiszen belefájdul a kezed! Látom, alig tudsz felegzeni.

— Sokkal jobban szeretem, ha fájnak a kezeim, semhogy az emberek azt mondják a bet hamidrásban, hogy rendetlen feleséged van, aki még csak a szombati kaftánt sem tudja rendben tartani.

Az asszony meg egy foltot talál, még egyszer lehajol hozzá és újra pucolja. Egészen belevörösödik, szemei megvillannak, néhézzen vesz legerőteljesebben, de a kaftán mégis csak megtisztul. Zorach megcsókolja felesége fejét.

— Nem értem, mi tetszik annyira neked az én fejemen — kérdezi Mirjam nevelve. Bizonyára a szalag.

A lakodalmom előtt két vastag, hosszú, — Nagyon kérlek, anyám előtt ne eső kolj, — teszi hozzá egészen halkán.

A lakodalmom előtt két vastag, hosszú, szőke hajfonata volt. A leányok mind irigyelték miatta és amikor végigment a nagypiacon, az emberek így beszéltek egymáshoz:

— Nezzetek oda, ott megy a csábítás ördöge.

Zorach, amikor vőlegénye volt, reszketett az örömtől, valahányszor megfoghatta a hajfonatát. Fájdalom ehhez nem volt sok alkalma, mindössze félévig tartott a jegyesi állapot és ez idő alatt is csak néhányszor látták egymást, egyszer pünkösd este, egyszer pedig a tóra ünnepén k napján, amikor kimentek a templomból és harmadszor peszachkor, amikor kísérték a város elé. A harmadik alkalommal elesítették őket. Nagy botrány volt, sok lárma volt. A rabbi magához kérte mind kettőjük szülőjét és azt mondta nekik, hogy nem kételkedik ugyan a gyermekek jó erkölcsében, de nagyon ajánlatosnak tartja, hogy az esketést minél előbb tartgák meg.

Mirjam anyjának, a hosszú Szórenak nem volt anyai ideje, hogy mindent előkészítsen a lakodalmra. Zorach apjának a költelverőnek pedig még nem volt együt a hozományja. A „chupá”, mégis fölállították és mielőtt ezt a baldachint fölemelték volna, lenyirták Mirjam selymes, szőke haját.

Mirjam keserű könnyeket ontott. Zorach, aki ekkor barátjai társasá-

ban ült a bethamidrásban, (később bel is mondotta barátjainak) szurást érzett a szíve körül abban a pillanatban, amikor lenyirták a nő haját. Az „aranylovas” mellett egy nézett a fiatal pár, mintha egy hajórakományuk süllyedt volna el aludtejel.

Hiszen a haj újra nőne ha nem nyírnak le. Zorach ugyan kijelentette, hogy vannak városok, ahol a zsidó asszonyok parókat viselnek, nem fejkendőt, sőt vannak városok, ahol egyszerűen is sem nyírják a hajukat. Zorach azonban ismeretesen szabadgondolkodó. Mondotta is, ha egyszer nyerni fog a lutrin (üzletlenek meggazdagodni, ezt lehetetlennek tartotta) akkor anyósának egyszerűen visszaadna néhány ezrest és Mirjammal valamelyik nagy városba költözködne.

Mirjam minderről nem akar tudni. Kéri Zoracht, hogy erről ne is beszéljen. Atöleli, megcsókolja, kéri, hogy hallgasson.

Töször is: hogy lehet egy anyát magára hagyni? És ha el is látja az ember pénzzel, mégis, méntis isten, megbetegedhet. Hiszen már előrehaladt korban van. Ki fog egy kanál meleg levest adni? Másodsor: Mirjam maga is fél a büntől! Meglehet, sőt bizonyos, hogy vannak ilyen városok, Zorach nem szokott hazudni. De hiszen Szodoma és Gomorra is, akikről szó van a Bibliában, egykor városok voltak és ezeknek sokkal rosszabb szokásaik voltak.

Vasból való ágyaik voltak, ezeken ki-neztek az idegeneket. Arva gyermekeket bekentek mézzel és rájuk engedték a darázsokat. Szóval épen olyan gonoszok voltak, mint a mai emberek. Ki tudja, vajjon az Ur nem küldi le holnap a földre angyalait, hogyép úgy semmisítsék meg a gonosz városokat, mint ahogy megsemmisítették anak idején Sodomát és Gomorrét.

Nagyon jól tudja, hogy isten, áldássék neve, kegyelmes és jószágos. Csak arra var, hogy az emberek térjenek magukhoz.

Nines értelme, — mondja Mirjam hogy kitegyük magukat nagy veszedelmeknek. Nem nem akarom. Ha valami el van tiltva, Isten szent törvényei által, akkor azt tilos megtenni.

Még több fájdalmat okoz azonban nevelő anyja.

A „hosszu Szóre”, jobban szereti a leányt, mint tiz anyja. Soha egy rossz szót nem mondott neki, de attól az ünnepnaptól kezdve, hogy „elesítették” a jegyeseket mindig szem előtt tartja.

Tiszta lélek vagy, — szokta mondani Mirjammak, — de nagyon puha a szíved. Ha az ember harcolni akar a rossz szellem ellen, akkor nagyon fel kell magát vértéznie. Az ember legyen erős, mint az oroszlán, mert az ördög gonoszabb a kígyónál.

— És jámbor, gyenge lányát egyre vértézi a gonosz hajlamok, az ördög ellen.

Szóre művelt asszony, folyékonyan olvas jiddisül, ismeri a Bibliát fordításban más könyveket is olvas, a „Kav hajasart” a „Resit chochmót”. A pokolról olyan biztos információi vannak, mintha már látta volna valaha. Tudja, hol főzik forró kátrányban a bünösöket és hol tüzik nyársra őket, hol vannak a fekete lángok amik feketére pirítják a gonoszokat. Ismeri a tulvilág minden törvényét. Tudja milyen büntet akasztják föl nyelvénél fogva a bünösöket, milyen büntet hajtják ég és föld között őket, miatt hol lők és sasok a husát tépik. Mi az a bün amiért lenyúzzák a bőrét, miért bugyolálják be szurós tövisekkel és mik miatt itélik el arra, hogy lyukas kannával vízet merítsen. . . Még is, hogy az Ur olyan könyörületes. Hiszen csak azt akarja elérni, hogy az emberek térjenek meg. Mirjam szívdobogással hallgatja, reszkető ajakkal, sápadtan. . .

Nagyon fél. . . Jól tudja, hogy az ember tele van bünnel. . . Legborzalmasabb bizonyos napokon, amikor az asszony tele van spēkelve gonosz szellemekkel és ördögök rajzanak körülötte.

Amikor el van tiltva az asszony, hogy tükröbe nézzen, nehogy a tükröt fölt érje. Ilyenkor tisztátalan a lélegzete, ruhái pedig tele vannak démonokkal és viperákkal. Hogy reszket ilyenkor Zorachtól. . .

Már napokkal előbb az anyja el van telve félelemtől és minden pillanatban kéri.

— Kis lányom, megkezdődött? Nehogy eltitkold és fiatal éveidben magadra hársítsd a bünöket. Még egyszer nézz utána — Anyám — kéri Mirjam — miért veszi Zorach olyan könnyelműnek ezeket a dolgokat. Némelykor nevet, ha feléje dobom a kulcsat.

— Nagy bün, nehéz, súlyos bün — mondja az öreg asszony, de hiába, a férfiak mind ilyenek. . . Mit tudnak ők ezekről a dolgokról! . . .

Nekik nincs mitől félniük. Egyszerűen leolvass néhány fejezet Talmudot és a bünlajstromából máris leírják neki hat oldalt. És hányszor van neki itéletnapja? Egyszer egy esztendőben, a magas ünnepek alkalmával.

(Folyt. köv.)

Pályázat

A lugosi izr. hitközség elnöksége a megüresedett kántori állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak 40 éven aluli, jó hanggal és zenei képzettséggel bíró, román honosságú kántorok, kik orgonás istentisztelet vezetésére képesek és a rituális vágásban jártasok. Fizetés megállapodás szerint és szabad lakás. Az állás folyó évi július 1-én elfoglalandó. — Utiköltség csak a meghívottaknak fog megtéríttetni.

Dr. Berdach Henrik hitk. elnök.

Rádió műsor

Idő: középeurópai

Szerda, április 17. — Budapest, 9.15: Trió-hangverseny; 12.05: Cigányzene; 16.10: Stumpf Karolyne felolvasása: „A maganházartást”; 17: Szórakoztató zene; 19: Rádió amatőrposta; 19.45: Olasz nyelv. oktatás; 20.30: A Bakó László emlékközltség hangversenye; 22: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek; 22.30: Gramofonhangverseny. — Bécs, 16: Hangverseny; 20.05: Kézongorás hangverseny; 20.35: Bélgár népdalok. 21.15: Népszerű hangverseny; — Berlin, 17: Szórakoztató zene; 20.30: Esti hangverseny; 22.30: Táncozene.

— Bratislava, (Pozsony) 18.35: Egy opera közv. Prágából. Brünn, 17.45: Tilly Wald énekesnő hangv. 18.55: Operai közv. Prágából. — 5 G. B. Daventry, 16.30: Táncozene 18.30: Könnyű zene; 21: Rádiórevü; 23: Szórakoztató zene. — Kattowitz, 16: Gramofon. 17.55: Hangv. 20.30 Zongorahangverseny. — Leipzig, 16.30: Hangverseny; 19.30: Puccini: Tosca c. operájának közvetítése. — 2. L. O. London, 12.30: Gramofon; 15: Enek hangverseny. 16.45: Orgonahangverseny; 19.45: Katonazene; 20.15: Zongorahangverseny. — Milano, 12.20: 13.35, 17, 22.30: Jazz band; 20.30: Könnyű zene. — Nápoly, 17: V. D'Evoli (sopran) hangv.; 21.02: Egy vigopera közv. — Prága, 19: Weber: Der Freischütz c. operájának előadása; 21.30 Fuvószenekari hangverseny.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apóhirdetések díja előre fizetendő, teljes levetélt csak egy továbbiunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Érettségizett 30 éves fiatalember, 8 évi kereskedői gyakorlattal, szöfőr és villanyzerelő vizsgával, bármilyen mellettest biztosított állást elfogadna. Cim a kiadóban.

Két szoba könyvtár és egy teljesen berendezett fűszerüzlet a gabona piacon kiadó É deklódi Ernsternek Reg. Ferdinand 22.

Intelligenter **נדר** zum gründlichen Unterrichts von **אנגלית** Kinder gesucht. Offerte mit Gehaltsansprüche sind zu richten an Náhán Elek Präses Aiba-Julia. 1803

Palesztinai legfinomabbaszubor **כשר** megrendelhető a „Sáruth” zsidó könyvkereskedés útján. Cím, P. Mihai Vitcazul 39. szám.

Keresünk vidéki városokban asztalosokat látogató úgynököket. Cim a kiadóban.

Eladó két kassza, bőrgarnitúra, írógép és iróasztalok. Értekezni Malom-u. 16.

Átadó ügyvédi iroda Bicsad (Bihszád) fürdőn

Néhai Dr. Somlyó Lajos után maradt nagyforgalmu iroda sürögősen átadó. — Nagyobb tőkével rendelkező kártársak ajánlatukat **Dr. Burger Dezső sáfár-marat** ügyvédhez intézzék, aki szíveségből ad felvilágosítást.

Ujonnnan bevezetett szőnyeg- és takaró osztály:

Tornai szőnyegek, a legszínűsabb nantákkal, a legjobb minőségben és elképzelhetetlenül szolid árakkal.

Mielőtt szőnyeget vásárol, tekintse meg a

GROMEN és HERBERT

cég gyári lerakatát Cím, Regele Ferdinand 13.

A cég neve garantálja a minőséget!

SZERKESZTŐ
Éjjeli tele
KIADÓHIVA
Str. E.
ELŐZETES
Egész év
lélekre
Negyedé
Egy óra

X évfolya

1929 Ápr
• 5689

Kisebb
K

Lassan-lassan
ségekre is. Töl
mány kisebb
összeült hogy
orvoslásának
a vasárnapi n
gyakorlati ere
még következ
megbeszélés u
fogy a kormá
sának idejét t
időre prologá
gyűjtés munk
az illetékes re
a szükséges re
nak majd kibő
ségi törvényja

Minden azon
reszortminiszte
kellő ösztinésé
fektetett demo
zelné a kérdés
csak addig bot
boszorkánykor
kiszálják össze
memorandum
meg a törvény
sukba való önt
zavarják az al
problémát.

Egyetlen ösz
denkorra ketté
mót. Ha a kis
ugy akarja n
hogy annak pa
és félremagya
tálják a kisebb
sok szükség a
komplikált elő
szerződéses k
világosak és e
nek ebben a k
születet pedig
legi kormány.
ügyminiszter
és külügymin
pontokat.

Van aztán v
ismer a jelen
hérvári tiz po
torának nem
paragrafusokt
ri pontokat a
galmazását a
lampoigári sz
gyulafehérvár
kisebbségi tör
kormány, hog
sem fog olna
paragrafusok
kat, akkor ma

Nines átkor
jósándékában
tudjuk, ha a
akarni megold
magát a sovín
szocialista sajt
val, amely rö
riadót fog fut
legyn a korm
zavakkal meg
legyen a korm
felmegoldással
ver és minden
kébbségi kérdé